

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

14 листопада 2016 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 1894/дп-16

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі колегії:

головуючого – Тітова Ю.Г.,

членів Комісії: Заріцької А.О., Луцюка П.С., Макарчука М.А. - доповідача,

розглянувши дисциплінарну справу, відкриту стосовно судді апеляційного суду міста Севастополя Моцного Миколи Володимировича за зверненням Голови Вищої ради юстиції Бенедисюка Ігоря Михайловича,

встановила:

У жовтні 2015 року до Комісії надійшло звернення Голови Вищої ради юстиції Бенедисюка І.М. щодо поведінки судді апеляційного суду міста Севастополя Моцного М.В., яка може мати наслідком дисциплінарну відповідальність судді з підстав, передбачених частиною першою статті 92 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції від 12 лютого 2015 року № 192-VIII), а саме: систематичне або грубе одноразове порушення правил суддівської етики, що підриває авторитет правосуддя, у тому числі прояв неповаги під час здійснення судочинства до інших суддів, адвокатів, експертів, свідків чи інших учасників судового процесу, допущення суддею не добросовісної поведінки, у тому числі здійснення суддею або членами його сім'ї витрат, що перевищують доходи такого судді та доходи членів його сім'ї; встановлення невідповідності рівня життя судді задекларованим доходам.

У зверненні зазначено, що 14 квітня 2014 року до Вищої ради юстиції надійшла заява Моцного М.В. від 26 березня 2014 року про звільнення з займаної посади за власним бажанням.

Разом з тим, з інтернет-мережі знайдено інформацію про те, що Моцний М.В. подав заяву до Вищої кваліфікаційної колегії суддів Російської Федерації на посаду судді Севастопольського міського суду.

Такі дії судді порочать звання судді та підривають авторитет правосуддя, а тому є ознаками дисциплінарного проступку та порушення присяги судді.

Посилаючись на вказані обставини, заявник просить провести перевірку та вжити заходів дисциплінарного впливу.

30 вересня 2016 року набрав чинності Закон України «Про судоустрій і статус суддів» у редакції від 02 червня 2016 року.

Відповідно до пункту 31 прикінцевих та перехідних положень, заяви (скарги) щодо поведінки суддів місцевих та апеляційних судів, отримані Вищою кваліфікаційною комісією суддів України до набрання чинності цим Законом,

передаються для розгляду Вищій раді правосуддя, якщо на день набрання чинності цим Законом Комісією не прийнято рішення про відкриття або про відмову у відкритті дисциплінарної справи.

Якщо на день набрання чинності цим Законом Вищою кваліфікаційною комісією суддів України прийнято рішення про відкриття дисциплінарної справи, така справа розглядається колегіями Комісії, визначеними за її рішеннями, у порядку, що діяв на день відкриття дисциплінарної справи.

Ухвалюючи рішення за результатами розгляду таких дисциплінарних справ, Вища кваліфікаційна комісія суддів України застосовує дисциплінарні стягнення, визначені цим Законом.

Рішенням Комісії № 1562/дп-16 від 16 вересня 2016 року стосовно судді апеляційного суду міста Севастополя Моцного М.В. відкрито дисциплінарну справу.

За таких обставин, Комісією застосовується порядок розгляду дисциплінарної справи, передбачений Законом України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції від 12 лютого 2015 року № 192-VIII).

Суддя Моцний М.В., повідомлений про дату, час і місце розгляду дисциплінарної справи шляхом розміщення відповідного оголошення двічі на офіційному веб-сайті Комісії, на засідання не з'явився та будь-яких пояснень стосовно порушення, що ставиться йому за вину не надав.

Заслухавши доповідача, повно та всебічно дослідивши матеріали дисциплінарної справи, Комісія встановила такі обставини та дійшла таких висновків.

Моцний Микола Володимирович, ____ року народження, з серпня 2003 року по серпень 2007 року працював суддею військового місцевого суду Севастопольського гарнізону, з вересня 2007 року по лютий 2011 року працював суддею військового апеляційного суду Військово-Морських Сил, з лютого 2011 року до часу звернення до Вищої ради юстиції із заявою про звільнення обіймав посаду судді апеляційного суду міста Севастополя.

Постановою Верховної Ради України від 19 березня 2009 року № 2988-VI «Про обрання суддів» суддю військового місцевого суду Севастопольського гарнізону обрано на посаду судді безстроково.

За наявними в матеріалах дисциплінарного провадження документах встановлено, що Указом Президента Російської Федерації «Про призначення федеральних суддів і представників Президента Російської Федерації у кваліфікаційних колегіях суддів суб'єктів Російської Федерації» від 21 листопада 2015 року № 563 Моцного Миколу Володимировича призначено на посаду судді Гагарінського районного суду міста Севастополя строком на шість років.

За повідомленням Генеральної прокуратури України від 11 липня 2016 року вбачається, що управлінням з питань представництва інтересів громадянина або держави в суді, протидії злочинності та корупції на тимчасово окупованій території півострова Крим Генеральної прокуратури України розслідується кримінальне провадження за фактом вчинення суддями судів Автономної Республіки Крим та міста Севастополя державної зради.

У ході розслідування та на підставі зібраних доказів 20 січня 2016 року складено письмове повідомлення про підозру судді апеляційного суду міста Севастополя Моцному М.В. у вчиненні кримінального правопорушення. Передбаченого частиною першою статті 111 КК України.

Наразі вживаються заходи щодо встановлення місцезнаходження судді та проведення слідчих дій.

В порядку статті 16 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» вбачається, що суддя

Моцний М.В. до Комісії із заявами про переведення до іншого суду у зв'язку із неможливістю здійснювати правосуддя на тимчасово окупованій території не звертався.

Статтею 127 Конституції України встановлено, що професійні судді не можуть належати до політичних партій та профспілок, брати участь у будь-якій політичній діяльності, мати представницький мандат, обіймати будь-які інші оплачувані посади, виконувати іншу оплачувану роботу, крім наукової, викладацької та творчої.

Відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції від 12 лютого 2015 року № 192-VIII) судова влада в Україні відповідно до конституційних засад поділу влади здійснюється незалежними та безсторонніми судами, утвореними законом; судову владу реалізують судді та, у визначених законом випадках, присяжні шляхом здійснення правосуддя у рамках відповідних судових процедур; суд, здійснюючи правосуддя на засадах верховенства права, забезпечує кожному право на справедливий суд та повагу до інших прав і свобод, гарантованих Конституцією і законами України, а також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України; судоустрій і статус суддів в Україні визначаються Конституцією України та законом.

Держава надає суддям широкі владні повноваження й наділяє їх підвищеним рівнем правового захисту для виконання суспільно важливої функції з відправлення правосуддя, тому вони є відповідальними перед суспільством за свої дії.

Згідно з вимогами статті 54 Закону, перебування на посаді судді несумісне із зайняттям посади в будь-якому іншому органі державної влади, органі місцевого самоврядування та з представницьким мандатом. Перебування на посаді судді також несумісне із наявністю заборони такій особі обіймати посади, щодо яких здійснюється очищення влади в порядку, передбаченому Законом України «Про очищення влади». Суддя не має права поєднувати свою діяльність з підприємницькою або адвокатською діяльністю, будь-якою іншою оплачуваною роботою (крім викладацької, наукової і творчої діяльності), а також входити до складу керівного органу чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку.

Відповідно до пункту 4 частини четвертої статті 55 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції від 12 лютого 2015 року № 192-VIII), суддя зобов'язаний додержуватися присяги судді.

Зміст присяги судді визначено статтею 56 цього Закону, згідно з якою суддя присягає об'єктивно, безсторонньо, неупереджено, незалежно та справедливо здійснювати правосуддя, підкоряючись лише закону та керуючись принципом верховенства права, чесно і сумлінно виконувати обов'язки судді, дотримуватися морально-етичних принципів поведінки судді, не вчиняти дій, що порочать звання судді та принижують авторитет судової влади.

Згідно з рішенням Конституційного Суду України від 11 березня 2011 року №2-рп/2011 додержання присяги є обов'язком судді, що передбачено пунктом 4 частини четвертої статті 55 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та кореспондується з пунктом 5 частини п'ятої статті 126 Конституції України. Вказане дає підстави вважати, що дотримання суддею присяги – його конституційно визначений обов'язок.

Цим же рішенням Конституційного Суду України наголошено, що присяга судді має правову природу одностороннього, індивідуального, публічно-правового, конституційного зобов'язання судді. Дотримання суддею своїх обов'язків є необхідною умовою довіри до суду та правосуддя з боку суспільства.

Відповідно до статті 92 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції від 12 лютого 2015 року № 192-VIII) суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності в порядку дисциплінарного провадження з підстав систематичного або грубого одноразового порушення правил суддівської етики, що підриває авторитет правосуддя, у тому числі прояв неповаги під час здійснення судочинства до інших суддів, адвокатів, експертів, свідків чи інших учасників судового процесу.

Професійна етика суддів ґрунтується передусім на визнаних у соціумі нормах моралі, що набула законодавчого визначення як система етичних норм, правил поведінки, які склались у суспільстві на підставі традиційних духовних і культурних цінностей, уявлень про добро, честь, гідність, громадський обов'язок, совість, справедливість.

Етичні стандарти поведінки суддів є важливим інструментом забезпечення підзвітності й добросовісності суддівського корпусу, які активують внутрішні механізми саморегулювання й самоконтролю кожного з них.

У Кодексі суддівської етики, затвердженому XI з'їздом суддів України 22 лютого 2013 року, закріплено, що суддя повинен бути прикладом неухильного додержання вимог закону і принципу верховенства права, присяги судді, а також дотримання високих стандартів поведінки з метою зміцнення довіри громадян у чесність, незалежність, неупередженість та справедливість суду.

Відповідно до частини другої статті 32 Закону України «Про Вищу раду юстиції» порушенням суддею присяги є:

- вчинення ним дій, що порочать звання судді і можуть викликати сумнів у його об'єктивності, неупередженості та незалежності, у чесності та непідкупності судових органів;

- недотримання суддею вимог та обмежень, встановлених Законом України «Про засади запобігання і протидії корупції»;

- умисне затягування суддею строків розгляду справи понад терміни, встановлені законом;

- порушення морально-етичних принципів поведінки судді.

Згідно з пунктом 6 частини першої статті 97 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції від 12 лютого 2015 року № 192-VIII) до суддів може застосовуватися дисциплінарне стягнення у виді висновку про направлення рекомендації до Вищої ради юстиції для вирішення питання щодо внесення подання про звільнення судді з посади з підстав порушення присяги.

Відповідно до частини другої зазначеної статті висновок про направлення рекомендації до Вищої ради юстиції для вирішення питання щодо внесення подання про звільнення судді з посади з підстав порушення присяги може бути прийнятий у разі, якщо:

- 1) суддя вчинив дії, що порочать звання судді або підривають авторитет правосуддя;

- 2) суддя вчинив дисциплінарне правопорушення, маючи непогашене дисциплінарне стягнення (крім попередження та догани), або має два непогашених дисциплінарних стягнення;

- 3) встановлено факт недобросовісної поведінки судді, у тому числі здійснення суддею або членами його сім'ї витрат, що перевищують доходи такого судді та доходи членів його сім'ї; встановлення невідповідності рівня життя судді задекларованим ним та членами його сім'ї майну і доходам; використання статусу судді з метою незаконного отримання ним або третіми особами матеріальних благ або іншої вигоди;

4) суддю визнано судом винним у вчиненні корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією.

Пунктом 3 частини шостої статті 126 Конституції України передбачено, що підставами для звільнення судді є вчинення істотного дисциплінарного проступку, грубе чи систематичне нехтування обов'язками, що є несумісним зі статусом судді або виявило його невідповідність займаній посаді.

Не будучи у встановленому законом порядку звільненим з посади судді України Моцний М.В. прийняв на себе повноваження судді іншої держави. Такі дії судді спрямовано на повалення суверенітету, порушення територіальної цілісності та недоторканності України, а тому свідчать про беззаперечне порушення присяги судді, що є підставою дисциплінарної відповідальності відповідно до статті 92 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції від 12 лютого 2015 року № 192-VIII).

Вчинений дисциплінарний проступок надає Комісії підстави для прийняття рішення про направлення рекомендації до Вищої ради юстиції для вирішення питання щодо внесення подання про звільнення судді з посади з підстав порушення присяги відповідно до правил, встановлених статтею 97 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» в редакції на день вчинення проступку.

Відповідно до частини четвертої статті 96 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції від 12 лютого 2015 року № 192-VIII) дисциплінарне стягнення до судді застосовується не пізніше трьох років із дня вчинення проступку без урахування часу тимчасової непрацездатності або перебування судді у відпустці.

Статтею 109 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції від 02 червня 2016 року № 1402-VIII) передбачено види дисциплінарних стягнень, особливості їх застосування та встановлено, що дисциплінарне стягнення до судді застосовується не пізніше трьох років з дня вчинення проступку.

За таких обставин, зважаючи на те, що суддя призначений на посаду судді іншої держави у листопаді 2015 року, строк застосування до судді дисциплінарного стягнення не пропущено.

З урахуванням пункту 31 прикінцевих та перехідних положень та вищезазначених підстав застосуванню підлягає стаття 109 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції від 02 червня 2016 року № 1402-VIII), відповідно до якої трирічний строк підлягає застосуванню до судді у випадку вчинення ним проступку, який надає Комісії підстави прийняти рішення про внесення подання про звільнення Моцного Миколи Володимировича з посади судді апеляційного суду міста Севастополя відповідно до правил, встановлених статтею 96 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції від 12 лютого 2015 року № 192-VIII).

Обираючи вид дисциплінарного стягнення стосовно судді Моцного М.В. Комісія враховуючи особу судді, його досвід роботи на посаді, обставини, за яких був вчинений зазначений проступок, його характер і наслідки, обирає дисциплінарне стягнення у виді внесення подання про звільнення Моцного Миколи Володимировича з посади судді апеляційного суду міста Севастополя.

Доповідач відповідно до вимог частини першої статті 96 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції від 12 лютого 2015 року № 192-VIII) не бере участі у прийнятті рішення, а тому не підписує його.

Керуючись статтями 92-97 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції від 12 лютого 2015 року № 192-VIII) а також статтею 109 та пунктом 31 прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції від 02 червня 2016 року № 1402-VIII), Комісія

вирішила:

притягнути до дисциплінарної відповідальності суддю апеляційного суду міста Севастополя Моцного Миколи Володимировича за зверненням Голови Вищої ради юстиції Бенедисюка Ігоря Михайловича.

Застосувати дисциплінарне стягнення у виді внесення подання про звільнення Моцного Миколи Володимировича з посади судді апеляційного суду міста Севастополя.

Рішення Комісії може бути оскаржено суддею в порядку, передбаченому Кодексом адміністративного судочинства України.

Головуючий

Ю.Г. Тітов

Члени Комісії:

А.О. Заріцька

П.С. Луцюк